

kravo, so pogнали letos vso onemoglo 66 let staro Frančiško Rokavec v listnjak, kjer je umrla radi pomanjkanja ter popolnega zanemarjenja dne 6. julija. Orožniki so zaslišali priče, ki so izpovedale silno obtežljivo za skrajno neusmiljeno ter nečloveško postopanje s starko, radi katerega se zgraža vsa okolica. Zadevo ima že v rokah državno pravdnštvo.

Pretkanemu goljufu je nasedel. H krojaškemu mojstru Francu Mlinariču iz Kocjana pri Radencih je prišel neznan mož. V hrvaščini mu je razlagal, da je odposlanec ameriškega konzulata v Zagrebu, kamor je nakazala Mlinaričeva hčerka iz Amerike za očeta 115.000 Din. Mlinarič in goljuf sta odpotovala po denar skupno do Maribora, kjer je izvalil neznanec od srečnega bogataša 450 Din in neznanokam izginil.

Pobegli kaznjenec po hudem boju zopet pod ključem. Mihael Obrul iz Konjic je bil v Čakovcu obsojen pred tremi leti radi uboja na šest let. Da odsedi kazen, so ga poslali v kaznilnico v Sremsko Mitrovico, odkoder je pred nedavnim pobegnil. Zatekel se je v Slovenijo, se skrival po gozdovih na Pohorju in se preživljal s tatvinami. Svoje bivališče je menjaval med Avstrijo in našo državo in radi tega se je zadrževal največ ob severni meji. Te dni ga je opazil ob meji naš stražnik in ga ustavil. Obrul je hotel navaliti nanj z dolgim nožem, a je bil stražnik hitrejši ter mu je iztrgal nož po hudem boju. Lopov se je spustil v beg, stražnik je oddal za njim strel in begunec je padel, kakor bi bil zadet. Ko se mu je obmejni stražar približal, se ga je hotel lotiti z drugim žepnim nožem. V borbi je Obrul stražnika dvakrat ranil. Prihitelo je na pomoč več stražarjev, ki so begunca obvladali in ga prepeljali v zapore v Maribor.

Zločin radi prevžitka. Na Javoru pri Dobrunjah na Kranjskem je bila zastrupljena 60 letna prevžitkarica Frančiška Žagar, ki je bila dvakrat poročena. Stanovala je v zadnjem času pri sinu Janezu Habiču iz prvega zakona. Drugič je bila omožena z Antonom Žagarjem, posestni-

kom na Javoru. Sedanjí posestnik na Žagarjevem imanju Janex Jere se je poročil pred vojno z Žagarjevo hčerko Antonijo in imata 18 letnega sina Franca. Oba sta odšla v Ameriko, po vojni sta se vrnila in dobila od Žagarja posest z izgovorom na prevžitek. Frančiška Žagar se je preselila po smrti svojega drugega moža Žagarja k sinu iz prvega zakona in je hodila k Jeretu na delo. Gospodarja Jereta so mučile hude skrbi radi dajatve prevžitka starki in se je skušal prevžitkarice znebiti. Po izpovedi lastnega sina Franca ga je nagovoril oče, da je dal starki s strihinom zastrupljene kroglice in je ženica podlegla strupu. Truplo Frančiške so raztelesili, našli strup in zaprli zločina osumljene.

Založna na Barju pri Ljubljani. Dne 21. julija je v Črni vasi na Barju obklat hlapec Viljem Bonifer nevarno posestni-

kovega sina Ivana Žitnika, nato se je sam pognal v Ljubljano in utonil.

Pretep. Pri otvarjanju Kulturbundovega (nemškega) doma v Stari cerkvi pri Kočevju so se stopli 21. julija udeleženci (Nemci) in Slovenci iz okolice. Na obeh straneh je bilo več težje ter lažje ranjenih.

*

Slovenska Krajina.

Zasluzen zlatomašnik. Pri Sv. Sebaščanu v Prekmurju je slavil 75 letnico in 50 letnico mašništva 21. julija g. Ivan Perša. Jubilar se je rodil dne 2. aprila 1860 v Izakovcih v župniji Beltinci. Gimnazijo in bogoslovje je končal v Sombathely. V mašnika je bil posvečen 14. julija 1885. Prviciral je v župni cerkvi v Beltincih. Pastiroval je v Gor. Lendavi in je postal župnik že leta 1887 v Sp. Seniku, kjer je ostal do leta 1904, ko je postal župnik v Zg. Seniku. K Sv. Sebaščanu je prišel

Avtomobilska nesreča avstrijskega kanclerja dr. Schuschniggga pri Linzu. Nesreča je zahtevala eno smrtno žrtev v osebi kanclerjeve žene Adele.

Sadjar,

kateremu gre zahvala za 350 novih sadnih vrst. Letos je umrl v visoki starosti 81 let v ruskem mestu Mičurinsk, poprej Kozlov, Ivan Mičurin, ki je bil eden največjih originalov današnje Rusije. Mičurin se je ukvarjal celo življenje s sadjerejo in je dosegel s križanjem posameznih vrst naravnost čudovite uspehe. Njemu gre zahvala, da je vzgojil 350 povsem novih sadnih vrst. Mičurin ni bil samo praktičen sadjar, ampak je tudi zelo veliko pisal o tej stroki. Pod carjem je vse Mičurina smatralo za posebnost in ni žel nobene pozornosti. Oče boljševizma se je začel zanimati za njegove sad-

Januš Golec:

Po divjinah Kanade

Ljudska povest po raznih virih.

Gruberju se ni nudila v službi lovskega paznika nikoli prilika, da bi bil slišal pumov krik, kar je pripisoval obilici plena. Pač pa je čul pumo kot čuvar čred v državi Illinois. Je to glas, ki sliči obupnim klicom prestrašene ženske. Ni si mogel razložiti, kaj da pomeni: mogoče glad ali jok samice radi umorjenih mladičev.

Morilnemu nagonu divjega živalskega plemena pum se moramo naravnost čuditi. Gruber je zadel na brlog starejšega pume, v katerem je ležalo na kupu 19 mrtvih enoletnih losov. Samo pet ali šest je krvoločni stric nekoliko obžrl. Čuvaj je zasledoval omenjenega roparja cele mesece in je dognal, da je pobil na teden po tri živali. Slednjič so ga psi vendarle izsledili, skočil je v Yellowstone reko in jo je preplaval na mestu, kjer bi ji ne bil kos-orjak na konju. Eden od najmočnejših psov se je pognal za zverjo v vodo, pa ga

2 ni bilo več nazaj. Vse pume posedajo kakor tudi druge stvari svoje posebne poteze v značaju in navade, ta pa je bil največji krvolok, kar jih je videl ter srečal Gruber.

V ameriškem narodnem parku je v letih svojega službovanja kot čuvaj Franc Gruber ujel marsikaterega pumo živega, ustrelil pa jih je 72.

Omenili smo že, da je severnoameriški Yellowstone park zaščiten pribežališče vseh mogočih pohlevnih ter divjih živali, ki uživajo v božji naravi popolno prostost. Predvsem pa je narodni park zadnje zatočišče bivolov, katerih je pred 70 leti še mrgolelo po prerijah Severne Amerike, a danes jih je od nekdanjih milijonov komaj nekaj tisoč pod državnim varstvom v Yellowstone parku. Bivolov je seveda več vrst. Uprava parka se trudi, da bi ohranila življenje vsem vrstam. Prestanki čred manjših bivolov so se zatekli pred desetletji pred krvoločnostjo lovcev v čisto oddaljene ter nedostopne kraje severne Kanade, katere poznajo samo še nekatera indijanska plemena.

leta 1913 in vodi težavno župnijo že 22 let. Dvojni jubilarant je znana dobričina ter zelo priljubljen pri župljanih in duhovnih tovariših. Zlatomašniku naše čestitke!

Sobota. V nedeljo, 14. julija je daroval Vsemo-gočnemu svojo prvo daritev novomašnik g. Janko Škraban iz Kroga. Ob ti priliki se je zbralo zelo veliko ljudi. Samo v Soboti so postavili novomašniku tri nadvse lepe in pomembne slavoloke. Novomašniško pridigo je imel g. Šostarec Alojzij, ki je v zelo lepem, poljudnem govoru razlagal križ katoliškega duhovnika. Marsikatero oko se je zasolilo, ko jim je pridigar brez olepšanja predložil križe, težave in borbe duhovnika. Omeniti moramo tudi g. kanonika Ivana Slepca, ki je izkazal novomašniku in drugim veliko večjo ljubezen kot bi bil dolžan. Na domu novomašnika je pridigar poleg drugih pozdravil tudi g. kanonika kot duhovnega očeta soboških bogoslovcev (sedem) in poudarjal, kako veliko ljubezen imajo duhovniki in bogoslovci do njega in mu vse zaupajo. — V nedeljo, 28. julija bo pa druga nova sv. maša, katero bo daroval g. Gregor Janez iz Satahovec, pridigar mu bo g. Bejek Janko, kaplan v Črensovcih.

Črensovci. Nove sv. maše, ki jo je daroval g. Zelko Ivan, se je udeležilo veliko ljudi. Od doma so prišli v dolgi procesiji v cerkev. Pridigar mu je g. Bakan Stefan, župnik v Lendavi, ki je razvijal misli, da je duhovnik Kristusov namestnik, drugi Kristus. Ob sedmih zvečer je imel novomašnik slovesne večernice in s tem se je primicija končala. — V nedeljo, 28. julija bo v naši cerkvi daroval svojo prvo daritev salezijanec g. Cigan Franc. — Isto nedeljo bo tudi v Beltincih nova

sv. maša g. Škafarja, kateremu bo pridigar g. Jožef Klekl.

Bogojina. Naš novomašnik g. Camplin Ivan je zapel svojo prvo daritev 14. julija. Pridigar g. Hanko Jožef je po cerkveni slovesnosti pogostil okrog 80 gostov v župnišču. Primicije se je med drugimi udeležil tudi g. Püvar, profesor na Madjarskem.

Turnišče. Sprememba se je izvršila pri naši žandarmeriji: premeščen je bil od nas g. Perič Vojteh, žandarmerijski kaplar. Celih šest let je bival med nami in bil ne samo prijeten družabnik, temveč tudi dober prijatelj in odličen žandarm. Težko nam je po njem ob njegovem odhodu, toda tolaži nas zavest, da odhaja z najboljšim mnenjem in tudi mi ga ne bomo pozabili ter ga ohranili v najlepšem spominu. V Radencih, kamor je g. Perič odšel, mu želimo obilo božjega blagoslova pri izvrševanju težke in naporene službe.

Žetev. Šele sedaj se vidi, da rž ne bo dala pričakovane množine zrnja. Vseeno je slana opravila spomladi svoje delo. Na en hektar se računa osem meterskih stotov zrnja. To vsekakor ni veliko, celo za polovico manj ko lani, in bo marsikatera hiša letos morala kupiti rž za mletje, ker so po Slovenski krajini večinoma mali posestniki. Pšenica nam daje veliko več upanja in tako se nadajamo, da bo nekoliko nadomestila primanjkljaj pri rži in pri ječmenju. Obstoja pa bojazen, da bo suša, ki v tako obilni meri letos vlada nad našo krajino, omejila rast koruze in prosa ter ajde. Ti pridelki so za našo pokrajino velike važnosti in mnogokrat nadomestujejo slabo žetev pšenice in rži.

proučila činjenic, ki so bile odločilne za pravilno presojo vprašanja, radi česar tudi ni moglo biti zadostno ugotovljeno činjenično stanje, ki je bilo merodajno za presojo vprašanja.

S tem odlokom notranjega ministra dr. Korošca je popravljena krivica, ki je bila za banovanja dr. Marušiča storjena naši vrli prosvetni organizaciji. Ta krivica je obenem bila velika škoda, povzročena slovenski mladini, naši domovini in celokupni državi. Krivica je odpravljena, naša prosveta vzpostavljena — živelo novo prosvetno delo!

*

Čas ob žetvi.

(Slika z obmurske pokrajine.)

Kukavica je obmolnila. Odhitela iz pustila je tihe raje i poljano, le štrkl in lastavice letajo nad zlatorumenim klasjem in v njihov let se mešajo ljubimkajoči se golobi z lahkim poletom. Pesem odmeva čez ravno polje; ženjci si prepevajo v slo. Kako bi ne? Svet v poletnem sončnem odsevu je lep in krasan. Šelest klasja potihno valovi in plava čez dobrovo v neskončne dalje. Povsod je mir, povsod zadovoljstvo in skrb za denarjem se umikajo sedaj veselemu delu. Po polju mrgoli ljudi kakor čebel v panju. Staro in mlado je na delu, da poberejo blagoslov zemlje.

Žetev je. To je najlepši čas in najljubše spomin na mladostne dni vseh onih, ki jih je življenje odtrgalo od doma. To je tista blagoslovljena vez, ki človeka vabi v domači kraj iz razbeljenega drvenja sveta sedanje dobe. Tisoči in tisoči si želijo tega povratka iz tujine v prijeten hlad podeželja, vendar pa je le malokaterim dano to prijetno domovanje z vso prisrčnostjo preprostega in tihega kmečkega življenja. Vse preveč jih omamlja razruvanost dobe, v kateri živimo.

In vendar, kako lepo je živeti med našimi ljudmi! Ne tožijo, četudi bi

Prosvetna zveza — vzpostavljena.

Notranji minister dr. Anton Korošec je izdal 15. julija odlok, v katerem radi predstavitve bivših predsednikov Prosvetne zveze v Mariboru in Ljubljani in po ponovni proučitvi predmeta odloča naslednje: Od-

ločbe kraljevske banske uprave v Ljubljani (Pov. II. No. 927—i) od 17. februarja 1933, s katerimi sta bili razpuščeni Prosvetni zvezi v Mariboru in Ljubljani z vsemi včlanjenimi društvi, se razveljavijo. Razlogi: Ministrstvo je pri ponovni proučitvi pritožb in vprašanja samega došlo do prepričanja, da kr. banska uprava v Ljubljani pred razpustom omenjenih Prosvetnih zvez ni upoštevala bistvenih predpisov upravnega postopanja, ker v smislu členov 70, 76 in 79 zakona o občem upravnem postopanju ni zaslišala njihovih statutarnih predstavnikov, niti ni zadosti

Med bolj redko prikazen med bivoli spadajo bizam-voli. Baš za to govedo se je začela uprava parka živo zanimati in je hotela imeti nekaj komadov mladine od te vrste za razmnožitev.

Višjim uradnikom parka je bilo znano, kak izurjen ter neustrašen lovec na pume je nemški paznik Gruber. Upal se je lotiti z lasom pume in je že tudi pokazal toliko komadov zvezane zverjadi vodstvu. Če je kos Nemec z vrvjo ameriškega tigru, zakaj bi ne bil bizam-volu. Takega mnenja so bili na vodilnem mestu pri vrhovni upravi parka. Ponudili so Gruberju, naj si izbere po svoji volji spremstvo in se odpelje v severni del Kanade. Od Indijancev bo že zvedel, kje da se še skrivajo po Kanadskih državah povsem iztrebljeni bizam-voli. Ujame naj z lasom nekaj telet in jih pripelje ali privede v park, kjer bo poskrbljeno za porast in razplod te tolikanj redke goveje vrste.

Proti dobri nagradi je sprejel Nemec ponujeno mu nalogo. Zbral si je za spremljevalca na daljno, zasneženo, od viharjev ter ledu ogroženo

pot samo enega v osebi njemu dobro znanega goljatskega Amerikanca Lavisona.

Dolga je bila pot, katero sta napravila lovca iz Yellowstone parka do forta (trdnjave) Chipewayan na severu Kanade. Junija sta se podala na potovanje in oktobra sta bila iz omenjene nekdanje utrjene postojanke ob Velikem Suženjskem jezeru v Kanadi.

Dva dolga, delapolna meseca sta sledila Gruber in njegov tovariš urezam obrežja velikega jezera. Ustavila sta se slednjič na skrajnem koncu proti severu, kjer je bil šumeč odtok reke. Tamkaj sta zadela med razpadlimi razvalinami na kamenit dimnik in ognjišče.

»Ne smeva zgubljati časa«, je rekel izkušeni Amerikanec Lavison.

»Čutim zimo v vetru. Le poglej, kako temni že postajajo dnevi!«

»Jaz sem odločno za to, da se lotiva lova na bizam-vole«, je odgovoril Nemec.

»Tovariš, midva sva tik pred severno nočjo; saj se vendar nahajava v pokrajini polnočnega solnca. Kmalu bo naju zaprla zima za sedem mesecev. Nujno potrebujeva kočo, drva in meso.«

Jarske poskuse in stari mož se je povzpeli v sovjetski Rusiji do visokih častí. Njemu gre zahvala za ustanovitev največje ruske sadjarske šole, ki je postala znanstveni zavod za raziskovanje sadja ter jagod. Mičurin je prejel največje sovjetsko odlikovanje in postal kot samouk član akademije.

Človek lahko

povprečno dvigne 1 in polkrat toliko kot naša njegova teža.

Prvi podmorski kabel

je bil položen leta 1850 med Angleško in Francijo. Začetkom sedanjega stoletja je bilo v prometu 1750 podmorskih kablov v skupni dolžini 358.148 km.